

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi četrtek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 števk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štajerc.

Štev. 4.

V Ptuj v nedeljo dne 12. avgusta 1900.

I. letnik.

„Štajerc“

izhaja vsaki drugi četrtek,

prinese najnovejše novice in zastopa inte-
rese kmečkega stanu.

Štajerc stane za celo leto s pošto vred samo

1 krono 20 vin. ali 60 kr.

izvodov stane na leto 3 krone 30 vin. s pošto
vred.

Naslov: „Upraviteljstvo Štajerca v Ptuj.“

Oklic štajerskim sadjerejcem.

Sadjereja spada na Štajerskem med najvažnejša
mesta kmetijskih pridelkov.

Izvrstna svojstva našega štajerskega sadja poznajo
tudi že zunaj Avstrije. In kamor je naše sadje še do-
spelo, se je vedno lahko in dobro prodalo. Vendar

Povest o prekanjenem capinu.

Od P. K. Rosegger-ja.

Zakaj se je šlo, ne morem povedati, pa kar tako
ni bilo, ker drugači bi Jurkec Brglez ne bil tako hud.
On je dober bedak, več ne rečem.

Enkrat je bil radi rabote ali domovinskega lista
k brežkemu sodniku poklican. Oblekel se je prazno
in stopil na lahko in ponižno v kancelijo misleč, ako
imam s takimi ljudmi opraviti je najboljšje, da sem
lepo ponižen. Mislim, da je Jurkec šel kaj prosit, če
se nisem zmotil. Bil je notri, ne delj kakor da bi
10 očenašov zmoliti zamogel. In kak pride ven? ves
trogoten, ves divji, z obema rokama se drži za glavo
in oči ima kakor da bi ga božjast lomila. Njegov
sosed stoji pred vrati in ga vpraša: „Ja, Juri, ti ne-
neumnež ti! Kaj pa imaš? kaj se ti je zgodilo?“
„Prav nič ni. Nič, nič še zdaj. Pa pride še-le“, pravi
Jurkec. „Za božjo voljo, pa kaj se je zgodilo Jurkec?“
„Saj veš, da sem hitro jezen. Prav hudo je prišlo,
ljubi moj, jaz sem — veš v jezi, v razburjenosti —

pa ne smemo misliti, da bode tudi naprej takó, ker
pričeli so tudi drugot, posebno na Nemškem na miljone
sadnih dreves saditi, ker mislijo s tem sami svojo
sadjerejo povzdigniti. V Nemčiji in Švici bojo svojo
sadjerejo že v nekih letih jako povzdignili in takó
bo prišlo, da mi ne bomo zamogli več toliko tje po-
šiljati kakor sedaj. Na Nemškem si prizadevajo, da
bi v prvi vrsti preprečili vvoz sadja iz Amerike. (Lansko
leto so jim sami Amerikanci čez tri miljone sodov
sadja prodali.)

Tako dolgo pa, dokler Nemčija sama svoje po-
trebe s sadjem pokrila ne bo, smemo računati, da se
bo naše sadje tam vedno lahko prodalo.

Za naprej pa bode potrebno, da si bomo na deželi
sami ustanovili posredovalnico (Obstverwertungsstelle),
skoz katero bomo zamogli naše sadje dobro v denar
spravljati. Taka posredovalnica bo imela nalogo, skrbno
nadzorovati prebiranje in zapakovanje za prodajo na-
menjenega sadja. Drugo zvemo zdolej.

Da sadjerejcem njihov pridelek razmeroma ne nese
veliko, nam ni treba več govoriti. Da se temu zlu
ognemo, namerava Štajersko sadjerejsko društvo tako
posredovalnico (Obstverwertungsstelle) v Gradcu usta-
noviti. Tako društvo ima namen, med konzumenti,

sem gospodu sodniku nekaj rekel.“ „Ali te je razjezil?
Jurček, to bi bilo slabo! Ali si mu v jezi rekel, da
je surovež?“

„Še kaj hujšega!“

„Ali, da je kmečki konjederec?“

„Še veliko veliko hujšega!“

„Še kaj gršega in hujšega si mu rekel? no —
moj ljubi Jurkec, potem je s teboj preč.“

„Misliš? ja, za božjo voljo, moj ljubi sosedi, kaj
mi je zdaj storiti?“

Najboljši svet, ki ti ga dati zamorem, je: zadeti
svoje noge čez rame in beži.

In kmali je Jurkec taval tam zunaj po gozdu. Čisto
je obupan. On je ubogi zlodej, ki nima drugega
kakor obleko in svoje pošteno ime na sebi, katero
je pa krčmarjeva kraja že na vrata pritislila. Koča,
ki jo ima, je bolj upnikova kakor njegova in njivica
je tudi zadolžena. On pa je razcapan kakor kak cigan,
kateri je kuhanico ukradl.

Žalostno je, s takim ubogim človekom
Tako je blede in taval okoli in nato jokati pričel.

veletržci in sadjerejci naravnost posredovati. Ono pa ne namerava nikakih pogojev radi cen ali vožnje staviti, ampak dela na to, da kupca, veletržca z sadjerejcem naravnost zveže. Ono zve naravnost od veletržca, kake sorte sadja on potrebuje in mu potem razloži koliko in kake vrste mu bodo sadjerejci poslali zamogli.

Ono skrbi, da se tudi v tujih državah naše štajersko sadje po časnikih priporoča in stem zunanje kupce, kateri vedno boljše plačujejo, v našo deželo privabi.

V prvi vrsti je za nas najbolj potrebno in nujno, da zvemo približno, koliko in kakega sadja bomo zamogli za letos prodati. Kakor hitro obojno to približno vemo, moramo precej pismeno se na to posredovalnico obrniti, katera take liste brezplačno nabira in potem javlja, koliko in kakšnega sadja se bode zamoglo od sadjerejcev v denar spraviti.

Prav hvalevredno delo bi bilo, ko bi se tudi občinski predstojniki in večji sadjerejci za tako posredovanje odločili. Oni naj bi namreč skrbeli, da bi sadjerejci pravočasno in pismeno jim naznanili, koliko in kakega sadja imajo na prodaj in potem vse to posredovalnici naznanili. Taki popisi sadja morajo biti kakor se samo razume v nemščini sestavljeni, ker se tam le nemški uraduje.

V vsakem takem naznanilu mora biti zapisano sledeče:

1. Ime prodajalca, in ime postaje (banhofa.)
2. Kakšno sadje, in katere sorte.
3. Koliko približno se ga bo zamoglo oddati.
4. Cena, koliko namreč zahteva prodajalec za 100 kil označenega sadja brez železnične vožnje.

Ako pa hoče kateri sadjerejec naravnost s konzumentom in veletržcem sam v zvezo stopiti, mu hočemo blagovoljno postreči. Mi smo, kakor smo že v zadnji številki povedali, se obrnili na štajersko kmetijsko družbo in štajerski deželni odbor, od koder so nam za sedaj naznanili te-le kupce:

Emil Erdelyi, Commissionsgeschäft Berlin IV.,

Ako me bode danes srečal hudič, misli si on v svoji tiski, se bo lahko zgodilo, da mu za en žakel cekinov svojo dušo zapisati dam, in potlej bom pa svojo srečo kje drugje poskušal.

Kar na enkrat stoji nekdo zraven njega. Res hudič je, pa bolj siromašen, in zgleda tako, da ni mošnja za denarje pred njim varna. V obrazu je ves kosmat in razoran; z razcukano in strgano obleko na vseh koncih. Tak tuji mož stoji poleg našega Jurčka in ga pozdravi.

Seveda na pozdrav se mora misliti, potem bo že beseda besedo dala.

Tujec si Jurčka ogleda od vseh strani, potem pa reče: „Ni res tovariš, da te žiher vprašam!“

„Ja gotovo“, reče Jurče, „vprašanje je že dovoljeno.“

„Gotovo si tvojo lepo obleko, ki jo na sebi imaš, od grofa dobil?“

„Jaz? mojo obleko? od grofa? od kakšnega grofa?“

Kastanienallee 27, — kupi 50 vagonov vsake sorte namiznih jabolk in hrušk.

C. A. Schmidt jun., Landesproductenhändler in Schweinfurt a. M., Baiern — kupi 30 vagonov sladkih jabolk (Mostäpfel).

Gebrüder Freyeisen, Apfelweinkellerei in Frankfurt a. M. kupi približno 30 vagonov mešanih jabolk za prešati (Pressäpfel). To blago se mora poslati v pokritih vagonih po 10.000 kil, vagano na štacjon v Frankfurtu. Plača po prejetju.

J. Santer, Pomolog in Ravensburg, Württemberg kupi 10 vagonov jabolk za prešati (Pressäpfel).

Otto Thime, Obsthändler in Halle a. d. Salle, kupi 50 vagonov boljše vrste jabolk za prešati. (Pressäpfel aus bester Qualität.)

Povedati moramo tudi, da prodajalec sadja ni zavezan, po ravno tisti ceni blago dati kakor je ceno pismeno naznanil, ampak mu je prosto isto tako zvišati ali znižati. Seveda mora to premembo cene precej naznaniti. Mi vemo, da bode tako dopisovanje za priprostega sadjerejca dokaj težavno, da bi namreč on naravnost z veletržci se pogajal. Naše uredništvo „Štajerca“ je privolji, taka naznanila sprejemati in tako sadjerejcem stvar olahkočiti. Dovolj je, ako nam sadjerejec piše samo dopisnico (korespondenckarto), v njej pove natanko svoj atres, naznani koliko in kakšno blago ima i. t. d. Piše nam se lahko v slovenskem kakor tudi v nemškem jeziku. Mi bomo na taka oznanila vedno skrb imeli. Dogovarjali se bomo zgori imenovano posredovalnico in ukrenili vse potrebno in sicer vse zastonj.

Ako se pa hoče kdo sam na isto posredovalnico obrniti, naj naslov tako-le naredi: **Obstverwertungsstelle des Obstbauvereines für Steiermark Graz Heinrichstrasse 17.**

K razdolževanju zemljeknjižnih bremen.

Razen visokih davkov, in žrtev ki jih vojaštvo zahteva, je tretja in za kmetijstvo pogubna nadloga ta, da so zemljišča preobilo zadolžena.

„No — od liberškega grofa, tam zadej iz tistega grada, ki se od tu vidi.“

Ljubi tovariš, ti ne veš kakšno novo navado ima ta grof.“

„Zna že biti“, pravi Juri, „taki ljudje imajo vsake vrste in vsak trenutek nove navade. Včasih jaha na konji, včasih zopet na nekem čudnem stojalu, ki ima dva kolesa, enega zadej enega spredej; včasih se gre s puško, včasih z pasjim bičem sprehajati. Enkrat ima glažnate oči na obeh straneh nosa, drugikrat zopet samo na eni strani. Enkrat nosi na glavi neko stlačeno haubo, drugikrat zopet visok črni ror.“ „Vem, vem“, potrdi razcapani mož. „Je pa tudi bogat gošpod grof in proti ubogim usmiljen.“

„To je res“ pravi Juri, „on se ne pusti ogovarjati.“ „In od takrat, ko je tako bogato dedščino dobil“ pripomni capin.

„Kdo, grof?“

„Neki bogat stric mu je umrl“, pripoveduje raztrganec „in od tistega časa grejo vozovi dan in noč